

Svensk utbildnings och forsknings kvalitet samt professorernas villkor går hand i hand - och kan gratis förbättras!

Professor Dr Peter Lohmander

Ledamot i SULFs förbundsstyrelse

Ledamot i Professorsföreningens styrelse i Umeå

SLU, Sweden, <http://www.Lohmander.com>

Peter@Lohmander.com

Professorsföreningens Årsmöte
Torsdagen den 11 juni 2015

Universitetsklubben vid Umeå Universitet,

Klockan 17.00

- I detta dokument användes regelbundet begreppet "professor".
- Dokumentet är i hög utsträckning relevant även för det vidare begreppet "universitetslärare", vilket inkluderar "professor", "universitetslektor" samt "universitetsadjunkt" och "forskarassistent".
- Förr hade vi i Sverige regler för dessa tjänstekategorier avseende mängd undervisning och andra viktiga tjänste-villkor.

Sverige kan gratis få mycket bättre undervisning och forskning samt villkor för professorer!

Detta låter otroligt men är sant!

- Det måste inte kosta mer för samhället att förbättra villkoren för svenska professorer väldigt mycket.
- Detta skulle också ge mycket stora förbättringar inom både forskning och undervisning!

Sverige använder resurserna till forskning och högre utbildning ineffektivt.

De resurser som professorerna automatiskt borde ha tillgång till för att ge bästa möjliga undervisning och forskning har omfördelats till snabbt växande och fördröjande byråkrati.

Inget förtroende och inga fasta resurser

- Det finns mycket få personer som har så många och så grundliga kompetensbedömningar som professorer innan de anställs.
- Ändå misstror systemet svenska professorer så totalt att de ständigt ska behöva använda en mycket stor del av sin tid för att be om pengar för att få fortsätta arbeta.
- Detta gör arbete vid universitet i Sverige mycket mindre attraktivt, det skapar psykosociala problem, det försämrar forskning och utbildning och det medför att högt kvalificerade forskare lämnar Sverige.

Krav på ständiga anpassningar till slumpmässigt ändrade texter i forskningsfinansiärers utlysningar försvårar kontinuerlig och genomtänkt kompetensutveckling.

Ständigt fokus på ”begripliga och säkra samt finansiärsanpassade” ansökningar leder till grov trivialisering och försakad objektivitet i forskning och undervisning.

Kreativa tänkare bör inte kontinuerligt avkrävas omfattande och tidskrävande ansökningar med för lekmän begripliga och för sårintressen attraktiva texter för att få utveckla framtidens kunskaper. Skulle dessa ansökningar ha gett löneomedel?

Gallileo:

Jag vill ersätta vår felaktiga världsbild med något bättre.

Newton:

Jag vill uppfinna nya matematiska metoder för att lösa dynamiska problem som vi ännu aldrig har mött och även förstå hur det okända begreppet gravitation påverkar allting.

Einstein:

Jag vill utveckla helt nya begrepp och teorier för att förklara allt i universum.

Osäkerheten för universitetslärare i Sverige är total, även för tillsvidareanställda och kvalificerad professorer med flera decenniers anställningstid.

Tillsvidareanställda professorer i Sverige kan bli uppsagda efter flera decenniers kvalificerat arbete och flerfaldiga sakkunniggranskningar med kompetensförklaringar.

Det enda som krävs om arbetsgivaren av något skäl vill bli av med en person som kanske ger uttryck för någon synpunkt som ledningen finner obekväm är:

”arbetsbrist”

vilket anses vara detsamma som

”resursbrist”

vilket anses vara detsamma som att **arbetsgivaren bestämt sig för att flytta pengar från någonting till någonting annat.**

De så kallade turordningsreglerna betyder ingenting eftersom turordningskretsar arrangeras precis hur som helst, även med ”enmanskretsar”.

Det är inte endast universitetslärare utan tillsvidareanställning som lever i osäkerhet.

ARBETSFÖRHÅLLANDEN KAN VARA HUR ORÄTTVISA SOM HELST!

- Arbetstiden och fördelningen av kurser på lärare kan vid svenska universitet fördelas precis hur som helst.
- Arbetsgivaren kan bestämma att en lärare ska undervisa många gånger fler timmar än en annan lärare.
- Arbetsgivare kan omfördela intressanta kurser som en lärare har utvecklat under tio år till en annan lärare med mycket lägre kompetens. Arbetsgivaren kanske hellre vill ha en lärare med lägre lön. Arbetsgivaren kanske vill ha en lärare som går med på vad som helst. När detta har skett kan senare, kanske nästa år, den förste läraren sägas upp på grund av "arbetsbrist".
- Den enskilde **universitetsläraren har ingen säkerhet alls**. Arbetsgivaren bestämmer i praktiken allt. Saknas logiska argument spelar detta ingen roll. Arbetsgivaren bestämmer.

Effekter av osäkerheten

- Alla måste ständigt fokusera på att skriva **många olika ansökningar**.
- Ingenting garanterar att man får pengar till lön nästa år.
- Man måste prioritera ”**säkra kort**” med enkla analyser som är möjliga att förklara på ett enkelt sätt för olika instanser.
- Man måste satsa på **forskningsfrågor som passar finansiärerna** och deras föränderliga utlysningar.
- Det är **farligt att satsa långsiktigt**, på att lära sig ny metodik inom ett svårt forskningsområde, som kanske kan ge mycket viktiga resultat först om fem eller sex år.

FÖRDRÖJNING

- Eftersom universitetslärare inte har garanterad lön så är det nödvändigt att spara de goda ideerna till kommande ansökningar och inte publicera dessa innan man fått forskningsanslag för dem.
- Därför medför nuvarande system i Sverige att viktiga ideer normalt fördröjs, kanske många år. I de flesta fall leder en ansökning inte till något anslag och ideerna kommer aldrig i tryck. Detta kan medföra mycket stora kostnader som aldrig utreds eller rapporteras.

Osäkerhet i undervisningen leder till att alla måste gardera sig i forskningen

- Universitetsläraren har inte någon garanti gällande hur många timmar undervisning som han/hon ska genomföra nästa år.
- Därför är det nödvändigt att skriva ännu fler forskningsansökningar som med högsta sannolikhet aldrig ger pengar och aldrig kommer att ge några resultat.

Osäkerhet om undervisningsförutsättningar för enskilda universitetslärare reducerar insatser i planering och utveckling.

- Universitetsläraren vet inte om han/hon ska ge den nu pågående kursen under kommande år.
- Därför är det **inte meningsfullt att utveckla** bättre övningsmateriel, att förbättra presentationer, att skriva kurskompendier etc.
- Det är inte heller meningsfullt att försöka arrangera större samordnade övningar med flera ämnesområden om man inte vet ramförutsättningarna i förväg.

Kurser förenklas och alla blir godkända

- Man kan inte satsa för mycket tid och mental kraft på undervisningen eftersom den ändå inte ger några garantier för fortsatt lön och anställning.
- Det gäller därför att **ta bort avancerade delar av kursinnehållet** som innebär att läraren måste förklara grundligt och några studenter behöver mycket tid för konsultationer. Med **enkla kurser och krav** så kommer dessutom en stor del av studenterna att klara av första tentamen och det behövs kanske ingen omtentamen. Detta krävs för att få in pengar till den egna lönen med högre säkerhet.

Sverige kan gratis få mycket bättre undervisning och forskning samt villkor för universitetslärare!

*Detta låter otroligt men är sant!
Detta ska strax bevisas!*

- Det måste inte kosta mer för samhället att förbättra villkoren för svenska universitetslärare väldigt mycket.
- Detta skulle också ge mycket stora förbättringar inom både forskning och undervisning!

1. Flytta pengar från forskningsråden direkt till fasta professorstjänster!

2. Fastställ hur många timmar som en professor måste undervisa.

(Så var det i Sverige, tidigare. Så är det normalt ännu i våra grannländer.)

- Konsekvenser:
- Enormt stor tidsbesparing för professorerna. Professorerna vet att de har lön och behöver inte skriva tio olika ansökningar. Denna tid kan de lägga på forskning, handledning och undervisning.
- Forskningsråden gör mycket stor tidsbesparing. Detta medför stora besparingar för samhället.

- Professorerna måste inte längre prioritera ”säkra kort” med enkla analyser som är möjliga att förklara på ett enkelt sätt för olika instanser.
- Forskning kan bedrivas utan att starka särintressen kan blockera den.
- Det blir meningsfullt att satsa långsiktigt, på att lära sig ny metodik inom ett svårt forskningsområde, som kanske kan ge mycket viktiga resultat först om fem eller sex år.

INGEN FÖRDRÖJNING

- Eftersom professorerna har garanterad lön så är det inte nödvändigt att spara de goda förslagen till kommande ansökningar och fördröja **publicerandet** av dessa i väntan på forskningsanslag.
- Detta kan medföra mycket vinster för samhället.

- Professorn vet hur många timmar undervisning som han/hon ska genomföra nästa år.
- Därför **måste man inte gardera sin privatekonomi** genom att skriva ännu fler forskningsansökningar som med högsta sannolikhet aldrig ger pengar och aldrig kommer att ge några resultat.

- Arbete vid universitet i Sverige blir mycket mer attraktivt.
- **Psykosociala problem minskas kraftigt.**
- Detta förbättrar forskning och utbildning.

- Professorn vet att han/hon ska ge den nu pågående kursen under kommande år.
- Därför är det **meningsfullt att utveckla** bättre övningsmateriel, att förbättra presentationer, att skriva kurskompendier etc.
- Det är meningsfullt att försöka arrangera större samordnade övningar med flera ämnesområden eftersom man vet ramförutsättningarna i förväg.

- Professorn är motiverad, kan och vill satsa tid och mental kraft på undervisningen. Det är **inte längre nödvändigt att försöka bli av med undervisningen så fort som möjligt** för att skriva tio nya ansökningar eftersom lön och anställning ändå är säkra.
- Avancerade delar av kursinnehållet blir attraktiva arbetsuppgifter.
- Professorn förklarar gärna grundligt även om några studenter behöver mycket tid för konsultationer. Detta är ju en del av långsiktig kompetensutveckling både för professorer och studenter.
- De mest intresserade och skickliga studenterna kan professorn få intresserade av att bli doktorander, välja karriärer som universitetslärare och även samarbeta med inom kommande forskningsprojekt och doktorandkurser.

Svensk utbildnings och forsknings kvalitet samt professorernas villkor går hand i hand - och kan gratis förbättras!

Professor Dr Peter Lohmander

Ledamot i SULFs förbundsstyrelse

Ledamot i Professorsföreningens styrelse i Umeå

SLU, Sweden, <http://www.Lohmander.com>

Peter@Lohmander.com

Professorsföreningens Årsmöte
Torsdagen den 11 juni 2015

Universitetsklubben vid Umeå Universitet,

Klockan 17.00

